

NOTERT

FOTO: NTB SCANPIX

Må stikke seg fram: Den som vil gjere forskarkarriere, må våge å stikke seg fram, er bodskapen.

FORSKNINGSRÅDET

Vi ha fleire utanlands

Forskningsrådet meiner for få norske forskarar nyttar seg av høva til å arbeide ein periode med forsking i utlandet. Den som vil gjere forskarkarriere, må våge å stikke seg fram, er bodskapen. Forskarar som ikkje har forska utanlands, har små sjansar til å konkurrere om pengar frå EU og andre internasjonale finansieringskjelder, meiner Per Magnus Kommandantvold i Forskningsrådet.

– Vi veit at forskarar som ikkje lykkast med søknaden til det europeiske forskningsrådet ERC, ofte ikkje klarer å vise at dei har eit uavhengig forhold til heiminstusjonen og rettleiaren. For ekspertpanela er mobilitet ein viktig faktor i vurderinga av sjølvstende, seier Kommandantvold. ©NPK

FAGRØRSLA

Fleire norske fagorganiserte

Stadig fleire norske arbeidstakarar fagorganiserer seg. I fjor auka talet på fagorganiserte med 1,9 prosent.

Det var i alt 1.778.230 fagorganiserte i Noreg ved utgangen av året, ein auke på 33.248 frå året før.

Om lag 93 prosent av dei fagorganiserte ligg under dei fire hovudorganisasjonane LO, YS, Unio og Akademikerne. ©NPK

FELLESMEIERIET SA

Strid om fordeling av mjølkemillionar

Fellesmeieriet SA, som forvaltar store verdiar for mjølkébønder på Austlandet, skal etter planen avviklast i dag. Fordelinga av millionbeløp skapar strid.

I dag skal årsmøtet i Fellesmeieriet SA ta stilling til avviking av selskapet. Selskapet blei oppretta i 2001 i samband med at ei rekkje regionale meieriselskap gjekk i saman og etablerte konsernet Tine. Sidan dei ulike regionale selskapa hadde ulik økonomi og eigenkapitalsituasjon blei delar av eignedelane skilt ut i egne selskap.

Protesterer på fordeling

Fellesmeieriet, som vart etablert av i underkant av 2000 mjølkébønder over store delar av Austlandet, disponerte etter det Nasjonen forstår mellom anna over eit 80-tals leilegheiter og store kontantbeløp. Dei attverande

verdiane i selskapet skal etter planen fordelast på dagens rundt 600 aktive mjølkébønder i området. Det meiner Olav Markestad, pensjonert mjølkébønde frå Vestre Toten i Oppland, er feil.

– Eg meiner det blir feil at tidlegare mjølkébønder knapt får utbetalt noko. Verdiane er opparbeidd i perioden før selskapet blei etablert og beløpet bør fordelast på langt fleire enn dei som er aktive mjølkéleverandørar i dag, seier Markestad.

Han stiller spørsmål ved om det var rett å etablere eit slikt selskap i det heile, i staden for at verdiane skulle gå inn som ein del av Tine. Det er derimot historie i dag, men Markestad meiner beløpet bør

delast på fleire mjølkébønder enn dei vel 600 som er aktive i området i dag.

– Primært meiner eg pengane bør delast på dei som var aktive i 1991, sidan kapitalen var opparbeidd før den tid. Sekundært kunne pengane blitt fordelt på dei som har vore aktive dei siste 10 åra, seier Markestad og viser til fleire endringar i selskapet gjennom åra.

Ifølgje Markestad ligg han og sonen, som overtok mjølképroduksjonen før drifta seinare blei avvika, berre an til å få utbetalt 125 kroner. Det er beløpet som i si tid blei betalt inn som andelsinnskot. Fleire aktive produsentar kan derimot ifølgje Markestad truleg få utbetalt beløp på over 100.000 kroner.

– Det tykkjer eg er feil. Eg vil ta det opp på årsmøtet, seier han.

– Skal styrke aktive bønder

Fellesmeieriet SA har utbetalt 25 til 30 millionar kroner i årleg ut-

VERDIFORDELING

«Eg meiner det blir feil at tidlegare mjølkébønder knapt får utbetalt noko.»

OLAV MARKESTAD
PENSJONERT MJØLKÉBØNDE

bytte dei siste åra. I rekneskaper for 2013 står selskapet oppført med 774 millionar kroner i egedelar og 38,4 millionar kroner i eigenkapital.

Styreleiar Asmund Wold, mjølkébønde i Etne, seier han ikkje veit eksakt kor mykje pengar som er att til fordeling når selskapet etter planen blir vedtatt avvika på årsmøtet i dag. Han seier intensjonen i lang tid har vore å fordele verdiane på dagens aktive mjølképroduzentar.

– Intensjonen har i lang tid vore å styrke aktive leverandørar. Pengane blir etter planen fordelt etter leveransane det siste året, seier Wold.

– Nokre meiner beløpet bør fordelast og på tidlegare leverandørar?

– Intensjonen har sidan selskapet blei stifta vore at pengane skal gå til aktive leverandørar. Det legg styret til grunn, seier Wold.

Han fortel at alle leilighetane når er selt og at verdiane er gradvis utbetalt over dei siste 15 åra. Ifølgje Wold har utbetalinga utgjort i snitt litt under 20 øre per liter pr år for kvar bonde.

– Det har vore flott med ei ekstra inntektskjelde. Nå blir den borte, men det har vore kjent lenge, seier han.

BJARNE BEKKEHEIEN AASE

bjarne.aase@nasjonen.no

Mjølképengar: Det er ulikt syn på korleis verdiane i Fellesmeieriet SA skal fordelast når årsmøtet i dag etter planen skal vedta å avvike selskapet.

ILLUSTRASJONSFOTO: BJARNE BEKKEHEIEN AASE

Svenskane stoppar butikksalet av paracetamol

HELSE

Frå og med november vil ein ikkje kunne handle smertestillande tablettar i svenske matbutikker.

Det er legemiddelverket i landet som har bestemt at paracetamol i tablettform ikkje lenger skal seljast i daglegvarebutikken. Årsaka er at ein ser ein samanheng mellom butikksal av smertestillande piller og forgifting.

– Vi vil vedta eit tiltak som har ein så sterk innverknad som mogleg på impulsbruken, og så liten effekt som mogleg på normal bruk, seier Rolf Gedeberg i legemiddelverket.

Ein studie viser at talet på forgiftingstilfelle med paracetamol vart fordobla mellom 2000 og 2013. Ein såg ein klar trend etter

2009, då ein begynte å selje tablettane utanfor apotek. Sidan då har talet på forgifta auka med 40 prosent.

Forbodet trer i kraft 1. november. Vedtaket gjeld berre vanlege tablettar som ein svelgjer helle, og ikkje eksempelvis stikkpiller, smeltetablettar og brusetablettar.

Her i landet blir det derimot ikkje noko forbod mot sal i butik, skriv Stavanger Aftenblad.

– I Noreg har vi to gode studiar som er basert på talet på innleggingar på sjukehus og alvorlege forgiftingar med paracetamol. Det er ikkje funnet nokon auke etter at paracetamol kom i butikshyllene, seier Sigurd Hortemo, overlege ved avdeling for legemiddelinformasjon i Legemiddelverket. ©NPK

Shutt: I Sverige blir det forbode å selje paracetamol i matbutikker frå 1. november.

ILLUSTRASJONSFOTO: NTB SCANPIX/NPK